

Repræsentant for Staten som Kirkeet, havde henledet Opmærksomheden paa, at vi netop gjennem vore Finantslovsforslag og Døggjørelsen af de virkelige Udgifter have en Erfaring, som vedrører en Mængde Kirker, for, at det dog lader sig gjøre. Vi have ganske vist den Erfaring, at naar der gjøres Overslag over Vedligeholdelsesarbejder og Hovedreparationer, kan der tages feil, vi have ganske vist den Erfaring, at der i nogle Tilfælde bliver i Overslagene ansat noget for Meget, i andre Tilfælde noget for Lidt, men vi have tillige — og det er den gennemgaaende Erfaring, Ministeren har — den Erfaring, at i det Hele tages der ikke meget feil, at de Afvigelser, der finde Sted mellem Overslagene og de virkelige Udgifter, ikke ere nær saa store, som man fik Indtrykket af, da Ministeren fremhævede dette Forhold som en overvæltet stor Vanskelighed, og dernæst have vi den Erfaring, at det ene Tilfælde bøder paa det andet, saa at, naar man een Gang tager lidt feil i den ene Retning, saa tager man en anden Gang lidt feil i den anden Retning. I disse Forhold som i alle andre menneskelige Forhold, hvor Skjøn maa finde Sted, kan man naturligvis ikke altid være sikker paa at træffe netop det Rette. Jeg troede, at den høitæredede Finantsminister vilde have omtalt dette til Anbefaling af Lovforslaget; thi det er og maa være hans Erfaring, som Finantsminister, at Faren dog ikke er særdeles stor. Det er ganske vist, at der bliver et Spillerum for Unøjagtigheder tilbage, dette er det Ingen, der mere villig anerkjender end vi Forslagsstillere; men Spørgsmaalet bliver da dette: — og her savnede vi ogsaa Noget i den høitæredede Finantsministers Foredrag: — Paa hvilken anden Maade end den, som vi have foreslaaet, skal man komme ud over denne Vanskelighed? Naar man overhovedet vil afløse Forholdet, hvorledes skal man da løse denne uundgaelige Vanskelighed paa en heldigere Maade, end vi have gjort? Derom udtalte den ærede Finantsminister sig slet ikke. Vi have søgt at løse Vanskeligheden paa den Maade, at vi tillade Taxationsmændene at tage med sig særlig kyndige Mænd, og dernæst have vi ved Siden af stillet en Overtaxationskommission, af hvem Forretningen kan blive prøvet. Kan den høitæredede

Minister eller noget andet æret Medlem i denne Sal vise os en anden Maade, hvorpaa vi kunne komme ud over en Vanskelighed, som ikke kan undgaaes, naar man vil løse Forholdet, saa ville vi være Bedkommende overordentlig takskyldige; men Vanskeligheden er og bliver tilstede, hvad enten man vælger den ene eller den anden Afløsningsform. Den ærede Finantsminister mente, at vi Forslagsstillere havde glemte Tiendehartkornet og de Skatter, som hvile paa dette. Jeg tror, eller rettere jeg veed, at den ærede Minister i saa Henseende tog feil, idet vi ingenlunde have gjort os skyldige i en saadan Foglemmelse. Den ærede Minister maa jo vel huske paa, at efter det Lovforslag, der foreligger her, kan det Exempel, han nævnte, slet ikke tænkes, nemlig, at Tiendeieren og Tiendeyderen kunde blive enige om at bortestamotere Tienden, thi Tiendeieren kan først ved at henvende sig til Staten og forlange Afløsning komme ud af Forholdet; først da kan Tienden forsvinde, og da vil den Beregning finde Sted, hvorefter der sker Afdrag for Tiendeieren for alle de Byrder, som hvile paa Tienden, og forsaavidt Tiendeyderne allerede have afløst, vil der finde Afdrag Sted i de Kapitaler eller Obligationer, der ere traadte istedetfor Tienden, og Staten vil altsaa komme til at udbetale Gieren saameget Mindre. Hvad bliver altsaa Følgen? Staten faar fremtidig ikke nogen Skat af det forhenværende Tiendehartkorn, men den har faaet et Bederlag derfor. Den har faaet en Pengesum, som enten vil være anvendt paa den Maade, at Staten har undgaaet at udstede Obligationer, af hvilke den ellers maatte svare Rente, eller være anvendt til at amortisere Obligationer, af hvilke den, hvis dette ikke var slet, maatte svare Rente. Hele Hemmeligheden er altsaa den, at der ganske vist forsvinder en Indtægt for Staten, men samtidig dermed forsvinder der for den en ligesaa stor Udgift, og det forekommer mig, at Staten kan være vel tjent dermed. — Dernæst omtalte den ærede Finantsminister et andet Forhold, idet han mente, at Staten som Tiendeier blev gaaet for nær ved vort Forslag paa to Maader; nemlig dels som Stat og dels paa samme Maade som de private